

Gentle Teaching I: Introduktion til filosofien og metoderne

I et forsøg på at opridsse rammerne og forstå betydningen af Gentle Teaching byder Trine Schierff¹ her ind med sine tanker om filosofien og dens redskaber og metoder. Hvordan påvirkes det pædagogiske arbejde i relationen mellem beboeren og pædagogen?

Af Majbritt Sørensen, cand.mag. i engelsk og litteraturhistorie

Gentle Teaching – et filosofisk menneskesyn

”For mig er essensen af Gentle Teaching, at vi ikke symptom behandler, at vi går bag om handlingen, og ser på hvilken følelse, der ligger bagved denne.” - Trine Schierff

Det er ikke nødvendigvis nemt at definere Gentle Teaching som et begreb; det lader sig nemlig ikke måle som andre målbare metoder i det pædagogiske felt. Men dette kan forklares ved, at der ikke er tale om en *metode*, men en *filosofi*, der kan anvendes i det pædagogiske arbejde som et redskab. Ifølge Trine Schierff er det essentielt at reflektere over begrebet i sit arbejde: *”Det er vigtigt at spørge sig selv: Hvordan kan jeg bruge dette begreb så det giver mening? Hvordan kan jeg opnå viden om dette menneske og hjælpe det på vej i livet?”* Gentle Teaching består af en samling pædagogiske erfaringer som tilsammen danner en ramme og en tilgang til det at være sammen. Der er tale om en tilgang, hvor relationen først og fremmest er for relationens skyld.

Gentle Teaching kan beskrives som en hjerteorienteret relationspædagogik, hvor pædagogen bruger sig selv som et redskab. At være personligt nærværende har igennem tiderne skabt megen debat, og undergået en stor udvikling fra at være forbudt i 1970'erne, at være omgivet af tabu i 1980'erne til at være tilladt i 1990'erne. Gentle Teaching blev udformet i starten af 1980'erne, og selve begrebet blev beskrevet i 1985 af John McGee, som er professor i Psykologi og fra Omaha i Nebraska. Gentle Teaching har banet vejen for en positiv udvikling ifølge Trine Schierff: *”Det er blevet tilladt at vise, at man er rigtig glad for den enkelte beboer, at skabe en speciel relation til en beboer eller to. Det var ilde set førhen – men det er blevet accepteret nu, bl.a. pga. Gentle Teaching. Det er en vigtig detalje, da alle mennesker har brug for at have få mennesker, der betyder rigtig meget for dem.”*

I bund og grund handler Gentle Teaching om relationen mellem mennesker, at møde den anden med kærlighed. *Gentle* er det blide og forsigtige vi finder frem i os selv, og *teaching* er den læring som vi nænsomt forsøger at give videre til den anden via spejling i relationen. Gentle Teaching indebærer også at skubbe beboeren nænsomt til kanten af hans/hendes færdigheder, at udfordre beboeren på deres præmisser, og at gøre det uden at beboeren når til kanten med en følelse af ensomhed. Derimod skal kanten nås i fællesskab, og i samvær med en som beboeren har tillid til.

---

¹ Trine Schierff er vicelandsbyleder i Landsbyen Sølund, hvor Gentle Teaching danner grundlaget for bostedets værdier. Hun står også for den daglige ledelse af VISS.dk, og underviser ved kurser og temadage vedr. Gentle Teaching.

De fundamentale aspekter ved filosofien er tryghed, accept, tilknytning, samvær og samspil – og der tages udgangspunkt i *følelsen* bag de reaktionsmønstre som vi møder, i stedet for at fokusere på den konkrete reaktion eller adfærd. Den pædagogiske opgave bliver derved at hele bristede eller sårede hjerter igennem blid, venlig og nænsom læring i omsorgen.

De nænsomme redskaber og metoder

"Metoderne hjælper med at give filosofien en ramme, så man kan udøve den. De anvendte metoder supplerer rigtig godt den filosofiske ånd." - Trine Schierff

I arbejdet med Gentle Teaching er der opstået et krav fra de danske pædagoger, et krav om konkret viden om det enkelte menneske via forskellige former for udredninger, f.eks. livshistorie, udviklingsbeskrivelser, neuropædagogiske analyser osv. Rent fagligt har vi brug for at dykke ned i hvad det egentlig er for et menneske, vi har med at gøre; vi skal vide noget om mennesket for at vide hvad de har brug for. Den viden kan kvalificere de faglige dialoger som går forud for anvendelsen af konkrete metoder, herunder praktiseringen af Gentle Teaching. *"Igennem årene har vi knyttet nogle metoder til Gentle Teaching, eftersom det ikke er født med metoder, da det er blevet efterspurgt af medarbejdere. Nogle har vi selv udviklet her i Landsbyen Sølund, og andre er udviklet andre steder i Danmark. Vi skal hele tiden være opmærksomme på nye metoder, når vi støder på nogle som passer til holdningsgrundlaget. Nye metoder vil have betydning for udviklingen i praktiseringen af Gentle Teaching."*

I Gentle Teaching anvendes faglige metoder såsom kontakt-ø, affektiv afstemning, Skodsborgmodellen, at sætte ord på følelser og tilstande, miljøterapi og "sommerskole". Men udover de faglige metoder er der forskellige redskaber som anvendes i håb om at imødekomme de fire basis principper i den daglige praksis: at beboeren skal føle sig 1) tryk, 2) elsket, 3) i stand til at elske, og 4) engageret. Disse redskaber er repræsenteret igennem den absolut vigtigste ressource i Gentle Teaching, nemlig, *os selv*.

Hænderne: den blide berøring, der kan formidle tryghed indenfor den individuelle kulturelle rammer.

Stemmen: opmærksomheden på hvordan du bruger din stemme, tonationen. Vigtigheden i at kunne tale beboerens "modersmål", hvilket ikke kun henviser til det talte sprog. Der kan være tale om at kommunikere via beboerens egne lyde, symboler eller tegn-til-tale. Det væsentlige er at kunne formidle din intention til beboeren, og herigennem opnå en relation.

Øjne: også kendt som sjælens vindue. Dit blik kan sende signaler til beboeren, signaler som de dermed kan spejle sig i. En beboer som benytter nonverbal kommunikation kan også bruge sine øjne til at fortælle dig hvad han eller hun ønsker. Øjnene som et fantastisk kontaktmiddel.

Nærvær: bevidstheden om at være 100% tilstede for beboeren. Betydningen af at kunne tøjle sine ambitioner og derved mødes med beboeren på fælles betingelser, at kunne være til stede i den unikke verden som beboeren opholder sig i.

Disse redskaber giver mulighed for at skabe et rum for at være menneske – der gives plads til at være det menneske man er, samt at føle et tilhørsforhold. *"Pædagogen får rig mulighed for at skabe et rum, hvor beboeren kan være det menneske som det er. Det er ikke et spørgsmål om at lave dem om, men støtte dem i de udfordringer og behov, som de måtte have,"* forklarer Trine Schierff, og fortsætter: *"Der er behov for en balancegang i forhold til, hvad er det er for et rum, som mennesket ønsker at skabe. Deres rum skal ikke præges af opdragelse, hvordan skal/bør opføre sig, eller diverse normer fra vores verden."* Det er derfor yderst vigtigt at bevare en dialog for ikke at begrænse beboeren – der er en tendens til "at gøre det for beboerens skyld", men vi skal hele tiden tænke på hvorvidt det i virkeligheden er os der har et problem. *"Gentle Teaching fremmer både forståelse, rummeligheden, og sat på spidsen betyder det at vi hele tiden skal reflektere over vores egen pædagogiske praksis. Så det ikke er vores private behov, som styrer dagsordenen. Men derimod beboerens."*

Derudover skabes der også en relation, og en form for interaktiv kommunikation – vigtigheden i at skabe understreges, da der er tale om mennesker som pga. deres funktionsniveau ikke altid kan skabe et rum til deres væren – de må derfor finde andre veje i deres udvikling af sig selv. Hvis beboeren ikke har ord, så har de en krop der kan sige noget. Gentle Teaching åbner disse muligheder for den enkelte, og når deres fortælling går gennem os, og vores fortolkning, så fordrer det en stor grad af etik og tillid. *"Det er vores fornemste opgave: at støtte beboeren i at kunne hjælpe sig selv, at blive bedre til at håndtere de følelsesmæssige udfordringer, som mange af dem ofte kæmper med. At hjælpe dem til en accept og holden af sig selv; det er som det gamle ordsprog siger: Hvis du ikke elsker dig selv, så kan du heller ikke elske andre. Men hvis de ikke har fået den elementære oplevelse af at være ønsket og elsket, så har de heller ikke grundlaget for det. Det skal vi hjælpe dem med."* forklarer Trine Schierff.

